

«Мерей» жекеменшік балабақшасы
Педагогикалық әдеп жөніндегі кеңестің хаттамасы №1

16.09.2025 жыл

Төрайымы: Овезова Б.О.

Хатшы: Сәкенова А.С.

Қатысқандар: Кеңес төрайымы, хатшы, кеңес мүшелері (7 адамнан кем емес).
(тізім қоса беріледі)

Қатыспағандар:

КҮН ТӘРТІБІ:

1. Кеңес құрамын бекіту, төраға мен хатшыны сайлау.
2. Педагогикалық әдеп қағидаларымен ұжым мүшелерін таныстыру.
3. 2025–2026 оқу жылына арналған әдеп жөніндегі кеңестің жұмыс жоспарын бекіту.
4. Әдеп бұзушылықтың алдын алу шаралары туралы.
5. Әдеп бұзушылықтың алдын-алу бойынша түсіндіру жұмыстары

1-ші мәселе бойынша

Тыңдалды: Балабақша директоры Дегениязова С.Д. педагогикалық әдеп жөніндегі кеңестің құрамын таныстырып өтті.

Шешім қабылданды:

Кеңес құрамына ұсынылған мүшелер бірауыздан мақұлданды. Кеңес төрағасы болып Овезова Б.О. сайланды, хатшы болып Сәкенова А.С. бекітілсін.

2-ші мәселе бойынша

Тыңдалды: Әдіскер Бекмағамбетова Т.Т. «Педагогикалық әдеп қағидалары» (ҚР БҒМ 11.05.2020 ж. №190 бұйрығы) мазмұнымен ұжымды таныстырды.

Шешім қабылданды: Барлық педагогтер әдеп қағидаларын қатаң сақтауға міндеттелсін.

3-ші мәселе бойынша

Тыңдалды: Кеңес төрағасы 2025–2026 оқу жылына арналған жұмыс жоспарын ұсынды.

Шешім қабылданды:

Жоспар бірауыздан бекітілсін.

4-ші мәселе бойынша

Тыңдалды: Кеңес мүшесі Ишан А.Ш. әдеп бұзушылықтың алдын алу шаралары (түсіндірме жұмыстар, семинарлар, жеке әңгімелер) туралы баяндады.

Мемлекеттік тәртіпті нығайту және қызметтік әдеп нормаларын бұзудың алдын алу – Әдеп жөніндегі кеңестің негізгі міндеттерінің бірі. Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Ақмола облысы бойынша департаменті өз қызметінде мемлекеттік тәртіпті нығайту және әдеп бұзушылықтарына жол бермеу мәселелеріне ерекше назар аударады.

- Бұл бағытта Әдеп жөніндегі кеңестеріне ерекше рөл берілген. Аталмыш алқалы органдар мемлекеттік тәртіпті нығайту мәселелерін қарастыра отырып, құқық бұзушылықтың алдын алу сұрақтарында аса маңызды орын алады. Әдеп жөніндегі кеңес өз күзіретінің шеңберінде бұдан әрі мемлекеттік қызметшілердің мемлекеттік қызмет туралы заңнамасын және Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің Әдеп кодексін сақтауы бойынша мемлекеттік органдар қызметіндегі заңдылық пен тәртіпті нығайтуға оң ықпалын тигізуге бағытталған жұмысын жалғастырады.

Шешім қабылданды:

Әдеп бұзушылықтың алдын алу бойынша жоспарлы жұмыстар жүргізілсін.

5-ші мәселе бойынша

Ұсыныстар айтылды: ұжымда моральдық-психологиялық ахуалды нығайтуға бағытталған іс-шараларды жиі өткізу.

Қаулы етті:

1. Кеңес құрамын бекіту, төраға мен хатшыны сайлау туралы шешім қабылданды.
2. Педагогикалық әдеп қағидалары ұжым мүшелеріне таныстырылды.
3. Жылдық жұмыс жоспары бекітілді.
4. Алдын алу шаралары бойынша ұсыныстар қабылданды.

Төрайымы: _____

Хатшы: _____

Өзетов Б.О.

Сәкенев А.С.

Әдеп бұзушылықтың алдын алу шаралары

Мемлекеттік тәртіпті нығайту және қызметтік әдеп нормаларын бұзудың алдын алу – Әдеп жөніндегі кеңестің негізгі міндеттерінің бірі.

Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Ақмола облысы бойынша департаменті өз қызметінде мемлекеттік тәртіпті нығайту және әдеп бұзушылықтарына жол бермеу мәселелеріне ерекше назар аударады.

Бұл бағытта Әдеп жөніндегі кеңестеріне ерекше рөл берілген. Аталмыш алқалы органдар мемлекеттік тәртіпті нығайту мәселелерін қарастыра отырып, құқық бұзушылықтың алдын алу сұрақтарында аса маңызды орын алады.

Әдеп жөніндегі кеңес отырыстарында мемлекеттік қызметке кір келтіретін теріс қылықтар бойынша материалдарды қарау жайттарының өзі мемлекеттік қызметшілер үшін де, сондай-ақ бұзушылық жасауға бейім азаматтар үшін айтарлықтай алдын алу әсеріне ие.

Әдеп жөніндегі кеңестердің негізгі міндеттерінің бірі – қылмыстық емес, тәртіптік сипаттағы мемлекеттік аппараттағы: заңсыз артықшылық, туыстық белгілері бойынша қолдау көрсету, мүдделер қақтығысы тәрізді бұзушылықтарға шара қолдану жолымен күресу.

Әрине, Әдеп жөніндегі кеңестердің жұмысының маңызды бір бағыты мемлекеттік қызметшілердің жоғары моральдық-әдеп қасиеттерін қалыптастыруда оң ықпал ету, олардың Әдеп кодексін мүлтіксіз сақтауын қамтамасыз ету болып қала беретіні сөзсіз.

Кеңес қызметінің кейбір нәтижелері де осы тәсілдердің жоспарлы түрде іске асырылып жатқанының айғағы болып табылады.

Осы бұзушылықтарды ескере отырып, оларға жол бермеу мақсатында мемлекеттік қызмет туралы заңнаманы түсіндіру, оның ішінде қарамағындағы бағыныстылармен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары жасағаны үшін басшылардың дербес жауапкершілігі және саяси қызметшілердің отставкаға шығуы институтын іске асыру бойынша семинарлар тұрақтв өткізілуде.

Коронавирустық пандемияға байланысты жағдайды ескере отырып, алдын алу сипатындағы іс-шаралардың көпшілігі онлайн нысанында өткізілді.

Бүгінгі уақытта әрбір мемлекеттік қызметші өз міндеттерін кәсіби және сапалы атқаруға, жұмыс кестесін сақтаудан бастап, қоғамдағы мінез-құлқынмен байланысты тәртіпті қатаң сақтауға ұмтылуы тиіс.

Жоғары деңгейдегі әдеп пен кәсіби дағдылар тиімді мемлекеттік аппараттың кепілі болып табылады.

Әдеп жөніндегі кеңес өз құзіретінің шеңберінде бұдан әрі мемлекеттік қызметшілердің мемлекеттік қызмет туралы заңнамасын және Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің Әдеп кодексін сақтауы бойынша мемлекеттік органдар қызметіндегі заңдылық пен тәртіпті нығайтуға оң ықпалын тигізуге бағытталған жұмысын жалғастырады.

Ұстаздың кәсіби іс-әрекетіндегі педагогикалық әдеп

Қазақстан Республикасының Білім туралы Заңы 2007 жылы 27 шілде №319

51-бап. Педагог қызметкердің құқықтары, міндеттері мен жауапкершілігі

7) педагогтік әдеп нормаларын сақтауға міндетті

Этика - әдеп мәдениетін теориялық тұрғыдан сараптайтын философиялық ұғым.

Педагогикалық әдеп дегеніміз не?

Педагогикалық әдеп этика ғылымының бөлігі болып табылады және педагогикалық адамгершіліктің ерекшеліктерін зерттейді, педагогикалық еңбектегі адамгершіліктің ортақ қағидаларының жүзеге асырылуын қадағалайды, оның негізгі қызметтерін және этикалық категорияларды қарастырады.

Педагогикалық әдептіліктің көрсеткіштері:

Педагогикалық іс-әрекеттің нәтижесі үшін атқарылатын кәсіптік жауапкершіліктің көрсеткіштері:

- кәсіпке, қоғамға деген қарым-қатынас
- Тәртіпті болу, өзіне және балаларға қаталдықпен қарау
- Эмоцияналдық байсалдылық, әдептілік
- Ұжымдағы әріптестермен жақсы қарым-қатынас

Педагогтың өзінің алдына қойған жоғарғы талаптардың көрсеткіштері:

- Әділ болу, балалардың бәрінің бірдей екендігін мойындау
- Өз мінез-құлықтарына баға беру, өзін-өзі сынау
- Өзін-өзі үзбей жетілдіріп тұру.

Педагогикалық әдеп:

- тілдесу, қарым-қатынас жасау кезінде
- сөйлесу икемділігінде
- оқушылардың іс-әрекеттерін ұйымдастыра алу икемділігінде
- өзін-өзі ұстай алу және талап ету икемділігінде
- ескертужасаған кезде
- баланың мінез-құлқына баға берген кезде
- мадақтау және жазалай білу икемділігінде
- дауыс ырғағында

Педагогикалық әдептің ерекшеліктері:

- 1) ұстаздың кәсіби мінез-құлығындағы, іс-әрекетіндегі өлшем
- 2) ықпал етудегі және өзара әрекеттесудегі әдістерді, түрлерді, тәсілдерді таңдау өлшемі

Әдептілік - педагогтың мінез-құлығындағы ерекшелікке айналу керек.

Педагог қызметінде өз пәнін жетік білу және оқытудың әдіс-тәсілдерін жақсы меңгеру маңызды ма, әлде оның педагогикалық мәдениеті мен өмірлік ұстанымы маңызды ма?

«Педагогика теориясын қаншама жетік білгенмен, педагогикалық әдептің қыр – сырын меңгермейінше, педагог ұстаздық шеберлікке қолы жетпейді».
К.Д.Ушинский

Педагогикалық әдеп – мұғалімнің ең етене кәсіптік белгісі. Педагогикалық шеберлік.

Педагогикалық шеберлік дегеніміз:

- педагогтың пәнді жетік білуі
- оқыту мен тәрбиелеудің әдіс-тәсілдерін міндетті түрде білуі
- педагогтың өмірге деген көзқарасы
- педагогикалық әдеп

Педагогикалық шеберліктің негізгі белгілері:

- Кәсіптік білім
- Біліктілік
- Дағды
- Кәсіптік қабілет
- Педагогикалық әдеп
- Педагогикалық техника

Педагогтың бойында қандай этикалық қасиеттер болуы керек?

Педагогтың бойында болу керек қасиеттер (оқушылардың пайымдауы бойынша):

- Мейірімділік
- Балаларға деген шынайы махаббат
- Эмоционалдық байсалдылық
- Әділдік
- Балаларға деген зейін
- Қайырымдылық
- Сергектік
- Өмірді сүйгіштік
- Тіл табыса білу, бәрімен араласа білу
- Жігер

Педагогтың бойында болмау керек қасиеттер:

(оқушылардың пайымдауы бойынша)

1. Дәрекілік

- Оқушыны жеке тұлға ретінде қабылдамау, сыйламау
- Әділетсіздік
- Өзін-өзі ұстай білмеу
- Әдепсіздік
- Балаларға немқұрайлы қарау

- Өзінің пәніне немқұрайлы қарау

Педагогикалық этикада ұстаздың адамгершілік қасиеттері қоғамдық құндылыққа айналады, бұл қасиеттерсіз мұғалімнің басқа да кәсіби қасиеттері мен икемділіктердің құндылықтары жойылады. Зияткерлік және психологиялық қасиеттермен бірге жауапкершілік, абырой, әділеттілік, шынайылық, ар-ұят, қарапайымдылық сияқты қасиеттер **педагогикалық беделдің** негізгі құрауыштары болып табылады.

«Нағыз тәрбиеші ұстаз бойында он екі тума табиғи қасиетті меңгерген дана адам болу керек».

Әл-Фараби

- өнер-білімге құштар
- мүшелері мүлде мінсіз;
- жаратылысынан өзіне айтқанның бәрін жете түсінетін;
- өзі естіген, көрген, түсінген және аңғарған нәрселердің бәрін жадында жақсы сақтайтын, алғыр да аңғарымпаз;
- өткір сөз иесі және ойына түйгенінің бәрін анық бере алатын;
- тағамға, ішімдік ішуге, сыр-сұқбат құруға қанағатшыл;
- жаны асқақ және ар-намысын ардақтайтын;
- жаратылысынан игі істерге ынтызар;
- әділеттілік пен әділеттілерді сүйіп, әділетсіздік пен озбырлықты жек көретін;
- жақындарына да, жат адамдарға да әділ, пасықтық атаулыға мүлде рақымсыз қорқыныш пен жасқану дегенді білмейтін батыл, ер жүрек;
- бойына туа біткен он екі қасиетке ие болған, бұларды бір-бірімен сәтті ұштастырған адам ғана нағыз ұстаз, жұртқа жақсы басшы бола алады.

Педагог пен оқушының жеке әлеуметтік-психологиялық өзара қарым-қатынасындағы педагогикалық әдептің алатын орны

1. Қатынас жасау, тілдесу өнері:

- өз мінез-құлқын, сезімдерін басқара алу;
- бақылай, қадағалай алу;
- назарды басқа жаққа аудара білу;
- тәрбиеленушілердің ішкі жан дүниесін түсіне білу және оны ескере білу;
- “жүзіне қарап оқи алу”;
- оқушылармен байланыс жасай алу.

2. Педагогикалық іс-әрекетте қарым-қатынас жасаудың барлық түрлерін қолдану керек (ақпарат алмасу, өзара әрекеттестікті ұйымдастыру, баланың тұлғалық қасиеттерін аша білу, оған ықпал ету және т.б.);

Қарым-қатынас жасау арқылы шешетін мәселеңізді айқын және нақты тұжырымдап алыңыз;

3. Қарым-қатынас жасаудың стратегиясы мен әдіс, жолдарын ойластырып алыңыз, баланың санасы мен мінез-құлқына ықпал ететін әдістерді таңдап алыңыз;

4. Тәрбиеленушілермен қарым-қатыста тілдесуді "тік", жоғарыдан төменге қарай емес (педагог баладан биік), керісінше, "көлденең" (педагог пен оқушы бірдей) дәрежесінде ұйымдастырған жөн;
5. Балалармен қарым-қатынас жасауда олардың көңіл-күйін түсінуге талпыныңыз, сыныптағы климаттың кішкентай болса да өзгерістеріне назар аударып тұрыңыз;
6. Тәрбиеленушілермен қарым-қатынастағы бастаманы өз қолыңызға алыңыз, есіңізде болсын, өзіндік бастама оқушылармен ынтымақтастықты жасауға Сізге көмектеседі;
7. Тілдесу кезінде өзіңізді еркін ұстаңыз, ешқандай бөгеліп қалушылық, бейберекет қозғалыс, бос күлкі болмау керек;
8. Балалармен сөйлесуде белгілі бір қалыпты ұстанудан алыс болыңыз:
өзіңізді өзіңіз ұстай білуде, оқушылардың мінез-құлқына деген таптаурындық қарсы шығуларда, алдын ала жасалынған жоспар бойынша тілдесуде және т.б.;
9. Кейбір оқушыларға деген келеңсіз ойларыңызды, қарым-қатынасыңызды көрсетпеуге тырысыңыз;
10. Оқушылармен қарым-қатынаста мақтауды, мадақтауды, қолдау көрсетуді, мақұлдауды қолданыңыз;
11. Оқушыларды ести және тыңдай алу керек;
12. Жиі-жиі күліп жүріңіз, күлкі балалармен тілдесуге, қарым-қатынас жасауға көмектеседі.

Мұғалім келесі қағидаларды басшылыққа алуы тиіс:

- Балаларға әрқашан сенім көрсету;
- Оқушыларға оқытудың мақсаттары мен міндеттерін белгілеп, нақтылауға көмектесу;
- Оқушылардың оқуға деген ішкі қызығушылығына мән беру;
- Әр түрлі тәжірибенің қайнар көзі ретінде, оқушы қиындыққа кездескенде әрқашан кеңес алуға болатын тұлға болу;
- Әр түрлі тәжірибенің қайнар көзі ретінде, оқушы қиындыққа кездескенде әрқашан кеңес алуға болатын тұлға болу;
- Балалардың, әріптестердің ішінде өз сезімін ашық білдіру;
- Әрбір оқушының сезімі мен көңіл толқуларын түсінуге мүмкіндік беретін эмпатиялық дәрежеге ұмтылу.
- Педагогикалық жағдайлар:

1. Бірінші бағамда оқитын Айдын сабақтан кейін мұғалімнің үстеліне таянып: **"Білесіз бе, мен Сізден кеңес алайын деп едім...."** деп сөзін бастап еді, мұғалім: **"Сен мұғалімнің алдында қалай тұрсың?"** – деп ашуланады, содан кейін ғана: **"Менен не сұрайын деп едің?"** – **"Жоқ, ешнәрсе"** – деп Айдын түнере жауап береді де, сыныптан шығып кетеді.

2. Екінші бағамда оқитын Айгүлге келген хат мұғалімнің қолына тиеді. **"Төлегеннің түрі!"** – деп, ұстаз хаттағы қателерді түзей бастайды. **"Төлеген"** сыныптан атып шығады да, мектепке келмей қояды.

Педагогикалық техника - педагогтың бойындағы тәрбиеленушілерге ықпал жасайтын икемділіктер кешені.

Педагогикалық техника дегеніміз:

- дұрыс және мәнерлі сөйлеу икемділігі (сөйлеу мәдениеті, оның эмоционалдық мінездемесі, интонация, сенім туғызуы);
- жест және мимиканы, пантомимиканы қолдана білу икемділігі;
- өзінің психикалық жағдайын – сезімдерін, көңіл-күйін - басқара алу икемділігі;
- өзін-өзі сырттай көре алу икемділігі (әлеуметтік перцепция).

Сөйлесу кезінде қолыңызды айқастырмаңыз, аудиторияға бетіңізбен бұрылып тұрыңыз, араларыңыздағы қашықтық үлкен болмауы керек. Сөйлеу кезінде оңға, солға емес, керісінше алдыға, артқа қозғалған дұрыс. Алдыға қозғалғанда айтып тұрған ақпаратыңыздың маңыздылығы күшейеді, ал артқа қозғалсаңыз тыңдаушыларға кішкене дем алуға мүмкіндік бересіз.

Мимика – беттің қимылдары арқылы өз сезіміңізді, ойларыңызды, көңіл-күйіңізді көрсету өнері. Сөзге қарағанда бет әлпет, көзқарас адамдарға көп әсер береді. Мимика ақпараттарды жақсы қабылдатуға көмектеседі.

Педагогикалық техника педагог іс-әрекетінің ішкі мазмұны мен сыртқы көрінісінің үйлесімді бірігуіне ықпал жасайды:

Педагогтың киімі эстетикалық жағынан әсерлі, әдемі, жарасымды болу керек;

Педагогтың шаш үлгісі де, киген киімі де, таққан әшекейлері де балаға ықпал ету мақсатында таңдалу керек;

Педагогтың жүзі жайдарлы, қозғалыстары жинақы болғаны дұрыс. Педагог өзіне-өзі сенімді болуы керек.

Педагогтың дене күйі, тұрған тұрысы:

- Түзу дене күй – сенімділік, зеректік, кішіпейілділік;
- Оқушыларға теріс қарап тұрып сөйлеу – қызығушылықтың жоқтығы;
- Қырымен тұру – теріс, негативті қарым-қатынас;
- Сұрақ қойғанда алдыға қарай еңкею – дұрыс, оң қарым-қатынас;

Егер кез келген **мұғалім** ынта-ықылас қойып, табандылық танытатын болса, өз бетімен көп еңбектенсе, идеялық жағынан сенімді, саяси жағынан есейген азамат болса, өз пәнін жақсы білсе, оқытудың әдістемесін меңгеріп, бала психологиясын жете білсе, педагогикалық техниканы қалыптастыра алса, педагогикалық шеберлікке жету қасиеттеріне ие бола отырып, педагогикалық кәсіпті меңгерсе, педагогикалық әдепті бойына сіңірсе, онда талантты, шебер ұстаз бола алады.